

КОСМИЧКО У ЛИКОВНОМ СТВАРАЛАШТВУ АСТРОНОМА ДР ЗОРАНА СИМИЋА

РАДОВАН ИЛИЋ

ОШ „Стеван Јаковљевић“, Параћин
E-mail: radovanilic1507@yahoo.com

Резиме: У раду је предочена кратка биографија и презентована симболика слика Зорана Симића. Његов читав опус је везан за рађање, за стварање новог живота али на један самосвојствен, занимљив начин, обавијен космичким имагинацијама.

Живот на Земљи дарован је са неба и зато се свет структурира по космичким законима. Људски ритам зависи од ритма космоса и све је у нашем свету узајамно повезано, тако да се у сваком појединачном фрагменту може препознати оно што је заједничко. И зато др Зоран Симић својим сликама враћа дуг небу осликавајући ту космичку хармонију.

Иначе, др Зоран Симић рођен је 1967. године у Земуну. Дипломирао је на Математичком факултету, смер астрофизика, где је и магистрирао 2004. и докторирао 2008. године. Од 1996. до 1999. године ради као предавач у Планетаријуму Астрономског друштва „Руђер Бошковић“, а затим као професор математике и физике у београдским основним и средњим школама све до 1. јула 2001. године од када је на Астрономској опсерваторији у Београду па све до данас. Године 2010. био је руководио пројекта: „Утицај сударних процеса на спектре астрофизичке плазме“.

Ликовним стваралаштвом почео је да се бави током студија најпре користећи графитну оловку, угаљ и уљани пастел, а касније и уљане боје. Инспирацију је налазио у природи и окружењу, а често и у емотивном доживљају васионе, посебно планете Венере која је по народном веровању планета љубави. Пред крај студија на многим његовим радовима, изведеним техником уљаних пастелних боја, доминирале су планете у импресионистичком стилу, које су јасно одредиле правац и назив *Апстрактни импресионизам космоса*. Овим правцем је означен читав један циклус у његовом раду. У то време директор Народне опсерваторије проф др Јелена Милоградов-Турин упознала се са пастелним сликама и са искреним

одушевљењем предложила је да их угледају и очи јавности. Прва самостална изложба организована је у просторијама Планетаријума 1998. године. Убрзо је уследила и посебна слика рађена за насловну страну часописа „Васиона“.

Након тога наилази период технике уљаних боја такође у импресионистичком стилу, са темом изласка и заласка Сунца са белим облацима на љубичастој позадини. Чак и чувени српски уметник Милић од Мачве није скривао одушевљење када је угледао поједине радове др Зорана Симића. Његово мишљење је битно утицало и охрабрило Зорана, и дало му одређене смернице.

По доласку у Астрономску опсерваторију своју склоност ка ликовној уметности оплемењује кроз ауторску музику коју сам компоњује. Велику подршку за многе објављене ликовне радове на корицама, публикацијама и зборницима пружио му је проф др Милан С. Димитријевић. У Римској дворани библиотеке града Београда одржане су две изложбе са видео презентацијом његовог ликовног стваралаштва, праћене музичким садржајем, обе поводом објављивања монографија магистарског и докторског рада у Задужбини Андрејевић. Иначе др Зоран Симић има и веома солидно музичко образовање пошто је завршио поред основне и средњу музичку школу „Војислав Вучковић“ у Београду за контрабас у класи професора Косте Ивановића.

Читати једно уметничко дело значи разумети његову поруку, а то значи ценити лепоту таквог стваралаштва. Уметност је облик људског стваралаштва и као таква чини основу људске културе. Везана за естетику и креативност. Многи сматрају да је уметност наша духовна потреба, аналогна људским физиолошким потребама.

Др Зоран Симић својим недосањаним сновима а можда и веселим хорор бајкама, прелази границу надљудских надахнућа и из реалности је недвосмислено закорачио у подручје имагинарног, измаштаног, сновиђајног космичког рађања. Богом датим талентом је своја дела довео до узвишене префињености како би задовољио најпре свој критеријум лепог. Али он је уједно задовољио и многе друге, небитно да ли су стручни познаваоци ликовне уметности или обични лаици, тј. пуки посматрачи. Он је у стању да створи слику о објектима и ситуацијама који никада нису били у његовом искуству а то значи да има креативне представе.

Како сам каже да су његови многобројни радови при крају студија били у импресионистичком стилу, може се рећи да је то једна његова фаза коју би могли назвати *Импресионизам космоса*. Стиче се утисак да су и у даљем ликовном опусу још увек присутне теме везане за небеска пространства иако се окушао и у другим правцима. Већ горе поменут, истакнути сликар Милић од Мачве се силно одушевио сликом, рађеном уљаним пастелами на папиру, која нам дочарава женски торзо испред бордо згуснуте завесе и поред прозора са мандарином. Што значи да овом, можемо слободно рећи уметнику, није страна ни другачија тема за сликање.

Правимо малу дигресију али ипак везану за његову ликовну фазу *Импресионизам космоса*. Наиме, импресионизам настаје осамдесетих година 19. века. На неки начин је то наставак реализма али са успостављањем новог односа према свету. Сликари у то време трагају за новим начином визуелног израза из којег произилази и нови однос према предмету. У почетку је импресионистички поступак био аналитички, али убрзо мрље чисте боје, почињу да бришу уобичајени изглед предмета. Појава импресионизма се подудара са прихватањем Њутновог открића спектра и његовог закључка да је бела светлост састављена од дугиних боја. Било је потребно 150 година да једно научно сазнање постане део општег искуства. Импресионистичка слика је импресија-резултат непосредних визуелних утисака о сунчевој светлости и предметима обасјаним њом. Последица сликања светлости изван атељеа је расточеност и дематеријализација облика, спонтан намаз, који се кроз видљиви траг четкице, осамостаљује као вредност по себи. Сазнање да је Сунчева светлост састављена од читавог спектра боја, да у њој нема беле и црне већ само топлих и хладних дугиних боја којима је могуће изразити како светлост тако и сенку, наишло је на пуну примену у сликарству импресиониста. Уметници тог доба отварају своје палете примењујући одређену луминозност (блиставост) у колориту а методе импресионизма које доводе до дислокације чврсте форме и чистих оптичких експеримената, надомештају технички поступци градње слике помоћу безбројних ситних честица примарних боја који враћају слици волумен па тако добијају чврстину слике и целе површине. Сликајући бојама Сунчевог спектра импресионисти стварају радосно и светло сликарство способно да изрази трептаје ваздуха и дрхтај Сунчевог одблеска. Живости импресионистички сликаних призора посебно је доприносио кратак, запетаост потез чистим бојама, које се гледане са дистанце, међусобно мешају у оку посматрача. Такав начин рада давао је њиховим сликама свежину тонова непознату у дотадашњој уметности и омогућавао колористичке, а не само тонске контакте. Импресионизам се занима за светлост која предмет обавија, а облик се повезује са атмосфером и елиминише цртеж из слике а тиме и оштре контуре детаља.

Уметници стварају живот и свака слика нам представља живот у одређеном периоду. Оне нам шаљу поруку, а ми смо ту да откријемо тајну коју нам шаље уметник. По естетици уметност проистиче из друштва и друштвено је условљена. Она је једна форма свести, одраз природне и друштвене стварности, средство упознавања и преобликовања стварности, својствено и незамењиво средство за стварање друштва. Права дефиниција уметности је непозната. Индивидуални путеви воде и приказују своја осећања. Уметничко дело је хармонична, упечатљива и естетска материјализација форми и боја, осећаја и мисли, изражена у некој техници. Сликари своју поруку остварује у дијалогу са ликовним материјалом. Уметност не изражава само унутрашњи свет аутора већ и његово окружење и карактеристике доба у коме он бивствује. Ми примамо сликарско дело

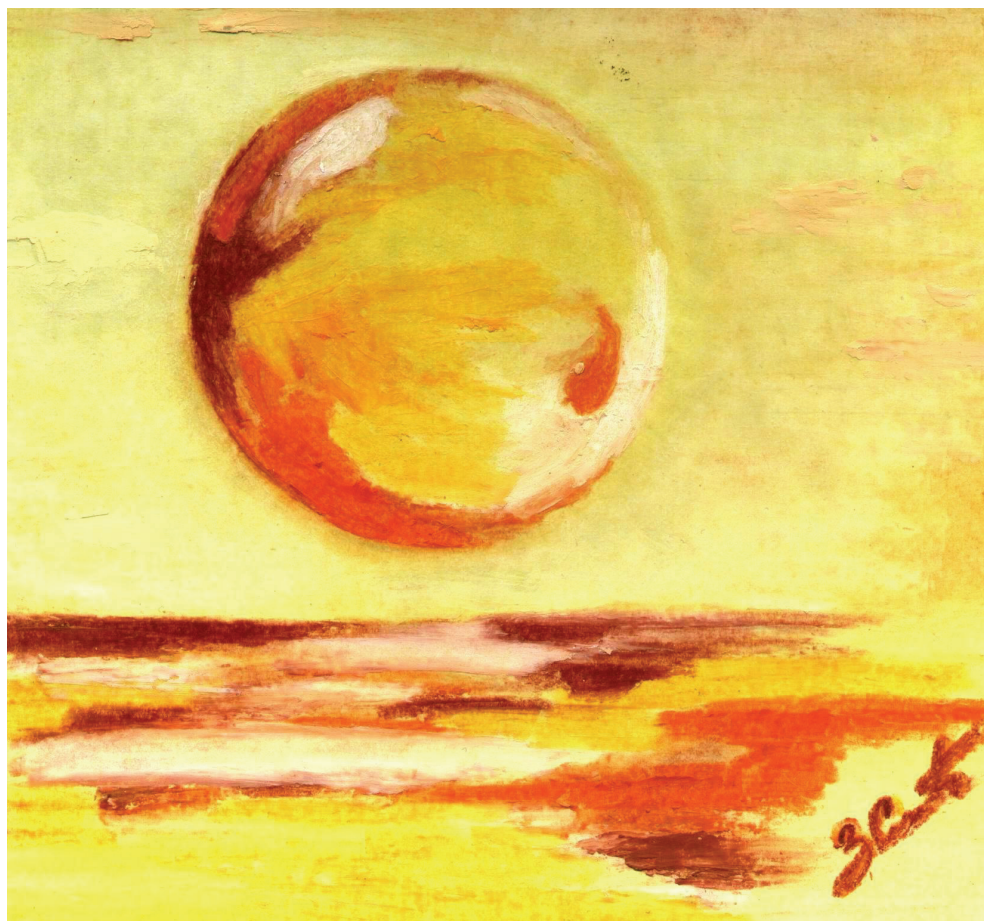
визуелно, а примљену информацију мисаоно и осећајно обрађујемо где следи редефиниција виђеног. „Читати“ једно уметничко дело значи разумети његову поруку, значи ценити лепоту таквог стварања. Зато и можемо пратити извесне промене у самом ткиву слике које одражавају духовне и емотивне осцилације у самом сликару.

Опус слика које нам представља др Зоран Симић можемо назвати „Космичко рађање“. Он је тај који има, ту животну срећу, да досегне до космичког света знања доступног просветљенима. Он је озарени зналац који се претвара у мајстора који обликује и утискује знање у облик који ствара. Космичка пространства су му толико блиска као да небо дотиче потиљком своје лобање. Његове слике откривају сталоженог и одлучног човека са великим амбицијама и вољом за рад. Означавају тежњу за каријерним успоном, метафоричким симболима, представљајући духовну потрагу за срећом и испуњењем. У том контексту делују истовремено и уверљиво и сугестивно што значи да је искуством савладао умеће ликовног образовања. Његове слике делују и узбудљиво а то сведочи да је надахнуће иманентно у границама искуства и свести, његовом стваралачком хтењу. А то надахнуће које води његову имагинацију и руку, условљава транспозицију цртежа у прави ликовни израз и тако се успоставља мост ка надахнућу гледалаца. Занатском умешношћу и својим креативним надахнућем, овај аутор придружује машту, којом додатно обогаћује своје радове, чинећи их разуђеним и визуелно богатијим. Тако ове слике постају складна симбиоза садржаја и идеја, импресија и маште, мисли и емоција. Оне су искорачиле из равнине и плошности сликарског платна и запутиле се слободно и необуздано у нови свет, у нову авантуру, у космос.

Његов опус и почиње сликом „Рађање Сунца“, а Сунце као звезда дневна, међу свим појавама заузима прво место. Оно је уништитељ таме и небу светло дарује, док људима биолошки али и духовни живот пружа.

Представља симбол бесмртности и васкрсења. Иначе боје играју врло важну улогу у нашим животима и непосредно утичу на осећања и расположења. Боје које преовладавају сликом су топле и оне спајају енергију црвене и срећу жуте. Сунце и саме боје повезане су са рађањем, енергијом, снагом моћи, али и страшном жељом за љубављу и сексом. Слика је повезана са срећом, радошћу, интелектом и енергијом. Она ствара топао ефекат, подстиче весеље, менталну активност и ствара енергију код човека. Доминира светло жута која је повезана са интелектом, свежином и радошћу. То је нестабилна и спонтана боја често карактеристична као дечија. За људско око наранџаста је врућа боја па даје осећај врућине и представља ентузијазам, креативност, одлучност, привлачност, успех, охрабрење и стимулацију. Делује окрепљујуће и подстиче менталну активност, комуникативност и издржљивост, имплицира стабилност и истиче мужевност. Сунце није чисто жуто већ је запрљано наранџасто-црвеном, бојом која нас подсећа на рађање, на потеклу крв из материце, на новорођенче коме се сви радујемо. Изласком Сунца родио се нови дан али и

нови живот. Ово Сунце ствара сенку у којој се налазе наше невидљиве тајне и означава пролазност. А да није тих љубавних тајни не би било ни нових живота. Заједничка симболика Сунца, приказаних боја и сенке је соларно кретање, опет обнова живота, континуитет и перманентност природе и животворног стварања али и пролазност времена и ствари. Присутан је индивидуални раст, људски развитак – прогрес, спиритуално проширење и напредак. Топле боје зраче посебну енергију која упућује на његову космогонијску обузетост. Боје и јесу атмосфера. А атмосфера је расположење. Оне могу да разболе али и да излече. То је онај активни однос сликара према садржају, који не пресликава дословно факта већ редуцира виђено на свој начин, али га на свој начин и обогаћује.

Слика 1. *Рађање Сунца.*

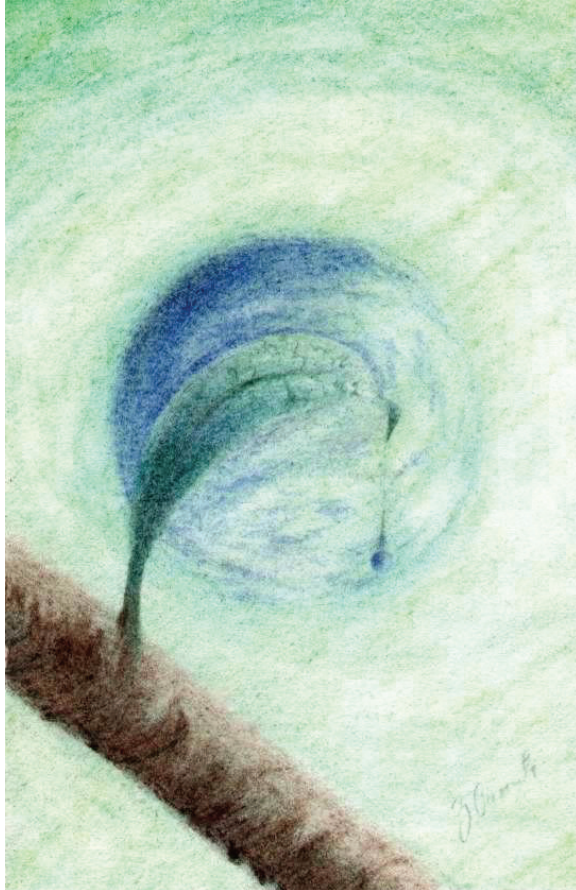
Друга у низу поменутог опуса је „Ембрион“. Сам назив слике којој је уметник наденоу име опет одговара наслову „Космичко рађање“. Из плаветнила воде појављује се зачетак новог живота – ембрион који је још увек пупчаном врпцом везан за свог доносиоца. Његов жуто – браон, округло – купасти ембрион попут звезде репатице спрема се за нови живот. Круг као најважнији, најраспрострањенији и најсавршенији облик на коме се не могу уочити ни почетак ни крај, ни правац ни оријентација, се због кружне путање звезда, представља као кружна купола, због чега је и симбол неба. Овај зачетак може да значи и нову еру у откривању небеских, непознатих светова. Ове мекане, обле линије откривају романтичан, осећајан, женски приступ животу.

Слика 2. *Ембрион.*

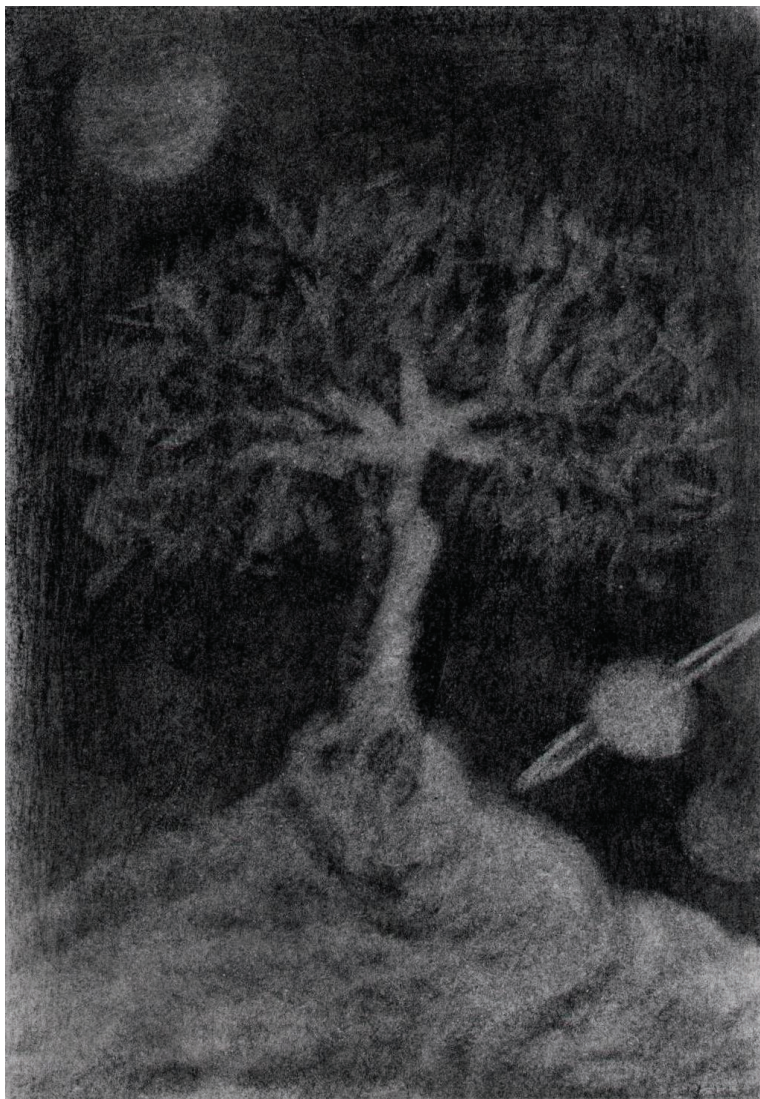
„Водена планета“ је следећа слика на којој доминира плава боја која је у природи широко заступљена и као плаветнило неба и као водена површина. Вода као исконска плима, у многим митовима о стварању света је извор свег живота, али истовремено и елемент распадања и утапања. Она има амбивалентну природу јер са једне стране оживљава и оваплоћује а са друге упућује на потапање и пропаст. У овој водено плавој планети се огледа мудрост, интелигенција али и бесмртност и бесконачност. У њој можемо сагледати дубину и узвишеност. Нуди нам мир, мистику и продуховљеност. Водена планета је нежни, прозирни мехур који је једним својим крајем причвршћен за напупелу пролећну грану. Још једно рађање, рађање из биљке и одлазак у нежно плаветнило тј. у прозирно, ваздушно, удаљено, мирно,

бесконечно пространство. Из пупољка се рађа зеленкаст лист који је повијен на доле од тежине сочног нектара који се налази у њему. Све кипти, буја и прелива из овог листића и капље. Овде нам Зоран показује спиритуални ток живота. Плодова вода нам дарује нови живот, а уједно је и симбол жена, без којих нема поновног рађања и новог живота.

Слика 3. *Водена планета.*

„Ноћ“ је следећа слика у овој скупини и донекле се разликује од досадашње виђених, али само по бојама. Јер је са осталим сликама опет уско повезана и то у вези са рађањем. Ноћ се не посматра увек као одсуство сунчевог светла, већ се доводи у симболичку везу са мистериозном тамом и заштитничким материнским крилом. По Грчкој митологији богиња ноћи је Никта која је уједно мајка сна, снова, љубавног ужитка али и смрти. У хришћанству ноћ уочи Ускрса представља окосницу читаве црквене године са посвећивањем ватре, свећа и воде за крштење, који су се раније радо користили приликом Свете тајне крштења. У првом плану овде се ипак

Слика 4. *Ноћ.*

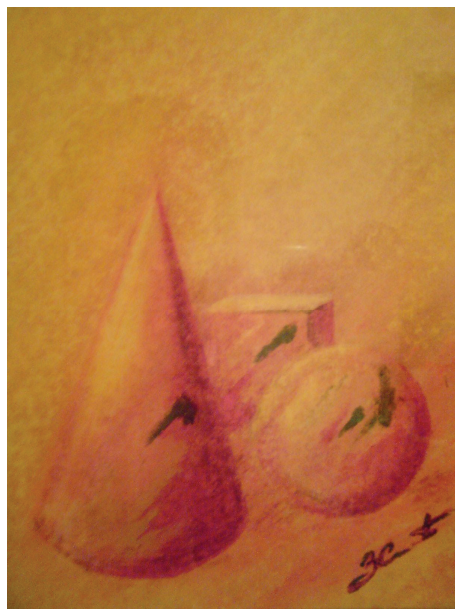
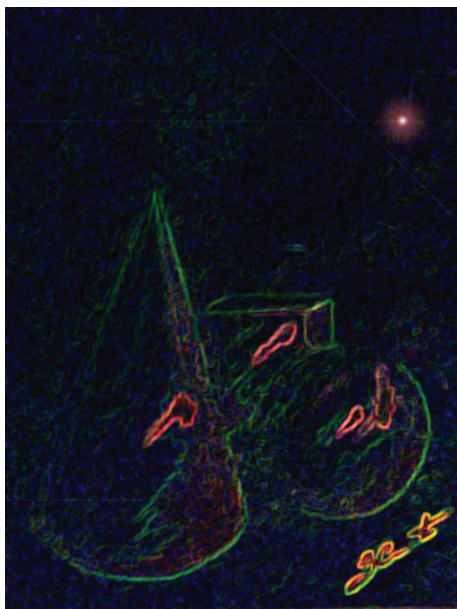
налази радосно ишчекивање због освита дана васкрсења. На врху брега, или боље рећи из гротла вулкана рађа се дрво. Пошто је укореењено у земљи а његове гране сежу ка небу оно је као и сам човек, копија бића два света и биће које посредује између горе и доле. На ово дрво можемо гледати као на осу света, коју окружује космос, оно расте у центру света и носи небеске слојеве. Дрво је симбол богоугодног живота, а живот самог дрвета у годишњем циклусу указује на живот, смрт и васкрсење. Из моћног чврстог стабла протеже се у ширину пет основних грана које попут звезда осветљавају ноћно небо и праве космички ред. Дрво представља

микрокосмос и симбол је мистичног средишта и растућих сила васионе. Око њега се окрећу две планете, Сатурн који је ближи корену стабла и представља претке, старце, очеве, наслеђе и друга планета која се винула изнад крошње дрвета, поносито и узносито стоји позивајући на раст, развитак и пут у небеска пространства. Зоран нам својом неусиљеном игром светлости и сенки даје амбицију, духовност, образовање и успоставља природни ток несметаности. Композиција је готово симетрична и врло стабилна и јасна. Оваква уравнотежена композиција врло активно води посматрача дуж доминантне вертикале, разгранатог дрвета на врху брега.

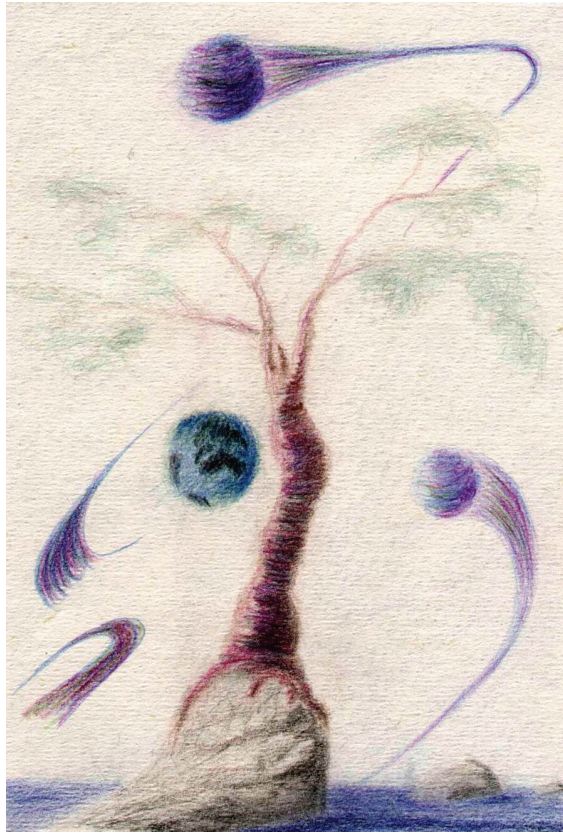
Морамо напоменути да за слику 5 имамо оригинал који се налази са десне стране и компјутерску обраду слике која се налази са леве стране. Наиме лева слика је настала намерно користећи инвертоване боје, додавањем светлосног извора-звезде. Говорећи о оригиналу који се налази са десне стране можемо рећи да ова слика поседује моћ, будност и концентрацију. Својом необичношћу привлачи пажњу, делује стимулативно и даје самопоуздање. Веома је емотивна и топла, пуна позитивне енергије и вибрације са традиционалним спиритуализмом где се осећа нежност, женственост и физичка смиреност. Геометријске фигуре на слици нам пружају угођај тоpline, добродошлице и блаженства.

Обрађена, финализована слика нам представља ноћ, али не као на претходној, то није само пука смеша пригушене светлости и сенке, већ је то ноћ која поседује боје. Ту су присутни геометријски облици купе, квадра и лопте које обасјава из велике даљине, само једна звезда. Ове геометријске фигуре лебде и лутају у тамном небеском плаветнилу а обасјане су само са једне стране и то оне, одакле своју светлост из велике даљине шаље мајушна звезда. Овде је свакако понајбоље дошао до изражаја његов импресионистички цртачки капацитет који непрекидно тече и у временској и у просторној димензији. Ту се најјасније види смисао и енергетски потенцијал ове оштре, тврде, сирове линије – контуре која даје управо основни карактер и носећу визуелну структуру његових радова. Ови графички призори су потпуно ослобођени просторних димензија и разливају се практично неограничено по читавом космосу. Зелена боја, којом су назначене геометријске фигуре, као да лечи нервни замор и хистерију и делује умирујуће. Пружа нам мир, релаксацију, уравнотеженост, одмор и време за размишљање. И наравно сликар нас наводи на размишљање тиме што је на свакој фигури осликао исти знак, само њему познат. То је необичан несвакидашњи и веома занимљив знак који опет подсећа на мушку полну ћелију, сперматозоид, што је опет у тесној вези са свим његовим сликама из овог опуса под називом „Рађање космоса“. Огромна већина звезда су друштвене и окупљају се у „крдима“ у милионима галаксија као што је и Млечни пут, али ова Зоранова звезда је усамљена, као да се родила сама и то негде између галаксија па сада лута и тражи, која би је оближња галаксија примила у своје окриље.

На следећој слици је опет дрво али је то сада породично дрво које има своје корене, претке. Ти корени су јаки јер потичу из стене која само малим делом вири из воде. Стена је трајна, непромењива, постојана и чврста, баш као и корени породичног стабла. Као и на слици „Водена планета“ и овде се појављује исконска плица која избацује стене а у ствари је извор живота. Непоздани ветар, поред своје невидљивости, осетно делује на породично дрво и жели да га сломи, уништи. Несагледивом брзином мења место и простор и доноси свежину и промену. Овај ветар као да има јасну мисао, пут ка визији живота, ка слободи. Плаво – љубичасте планете витлају невероватном, претећом брзином око стабла. Боје ових планета нам казују да су веома удаљене, пуне духовности али и покрета, страсти. Поседују огромну животну снагу, врелину и енергију али делују тајанствено. На свом путу иза себе остављају траг попут млазних авиона и на тај начин изазивају узбуђења и пале нашу машту и фантазије. Ове неухватљиве планете демонстрирају власт, моћ и силу. Уживају у сопственој снази и остварењу својих воља и жеља. У нашем уметнику се буди велико интересовање за породичну историју својих предака. На тај начин ће пронаћи своје место у светској популацији. Ових дана се наша планета испунила седмомилијардитим становником и такав податак о броју људи захтева да се истражи о најстаријим потомцима. Испуњавајући податке о породичној лози уочавамо ширу слику и увиђамо значај познавања својих корена.

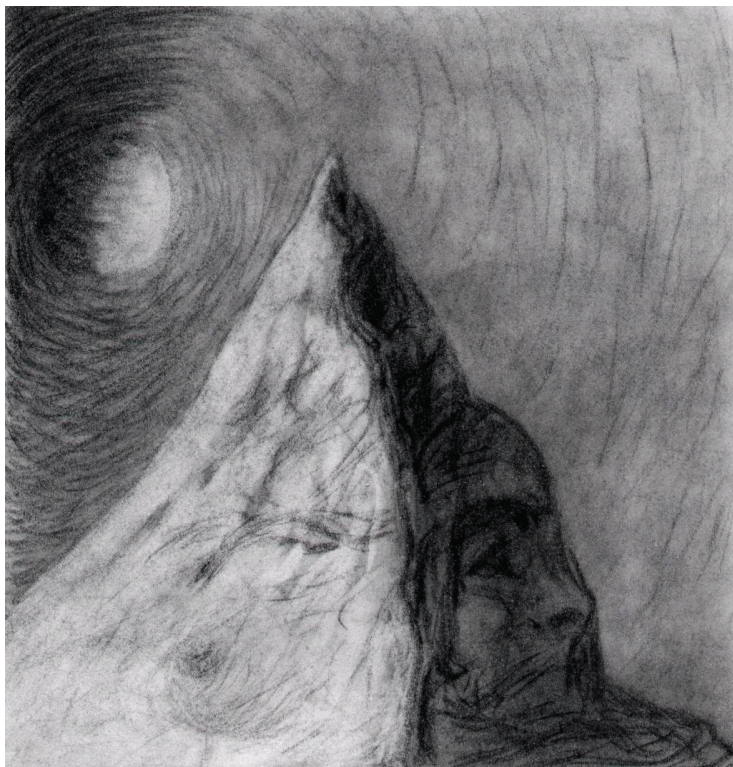

Слика 5. Звезда и куна.

Слика 6. *Породично дрво.*

И на наредној слици опет се појављује висока, оштра стена веома интересантно освенчена. Дијагонално се пружају светлост и сенка. На осветљеној страни у једва видним, магловитим знацима исцртани су ликови птице и глава животиње која највише подсећа на мајмуна. Ова птица као да живи и удише ватрени ваздух и због тога као ватра стреми увис. Њено рајско перје симболише снагу која човеку омогућава осмишљени говор и размишљање. Онако како се птице својим перјем дижу у ваздух и тамо задржавају, тако да се душа у телу издиже размишљањем и свуда се шири. Испод њега је, понајпре, глава човеколиког мајмуна који је симбол пожуде, сексуалности, незрелог става али и преваре. Он открива оно што се дешава у нашем унутрашњем свету и представља онај део наше личности који воли да изазива и да се шегачи. Са друге стране, на којој влада сенка јасно се може уочити лице које као да је прекривено тананим велом. Са различите стране, ове различито осветљене стене, налазе се различита браћа по постојању које приказују међусобну повезаност између ега и сенке. Али овде се у сенци појављује его а у светлости је смештена сенка, тј, прапостанак човека - лик човеколиког мајмуна.

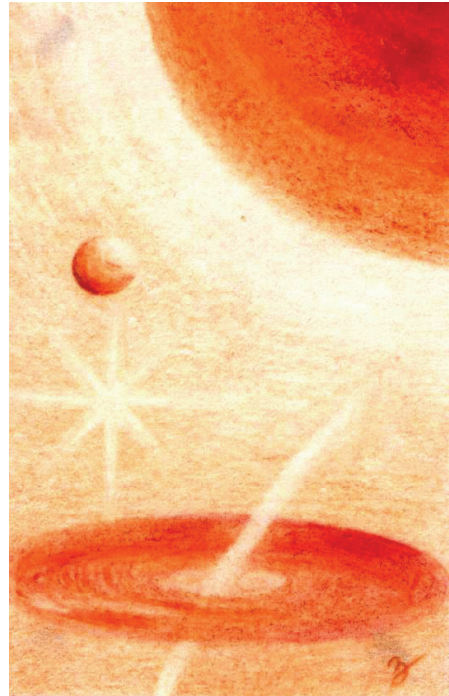
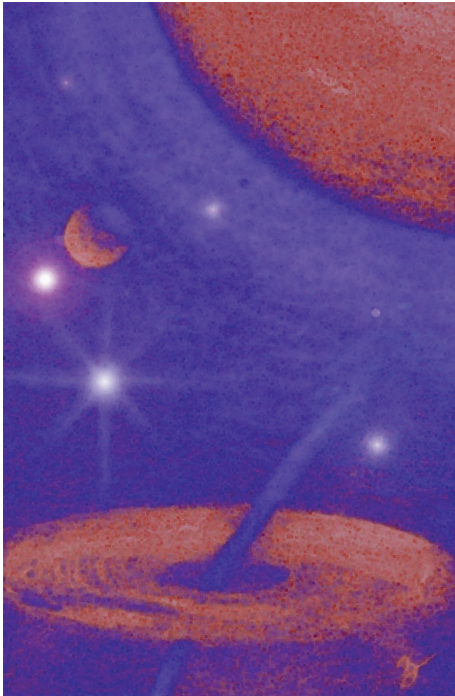

Слика 7. *Са друге стране.*

Иво Андрић каже како се човек никада неће моћи нагледати звезданог неба и људског лица, а и једно и друго означавају бесконачност и темељне људске чежње за вечним, неухватљивим. Око на овом лицу не прима само надражаје из спољашње средине већ и оно само одашиље снажне зраке и симбол је спиритуалне изражајне способности. Из овог ока избија интелигенција, избија духовни божански вид, који је бескрајан, несхватљив, неизрецив, неописив и превазилази наше схватање и разумевање. Необична игра и контраст, светлости и сенке у једну руку пружа духовну радост а са друге стране дотиче пролазност и смрт. Мноштво сферичних, испрекиданих кругова укида време и простор а назначава нам испрекидани ток обнављања. Соларни циклус се креће у својеврсном ритму и динамици и остварује један вид визуелне безпросторности и безвремености. А таква неусиљена игра светлости и сенки васпоставља природни ток несметаности.

И ову слику је уметник Зоран Симић обрадио у фотошопу тако да је опет са десне стране оригинал, а са леве компјутерска обрада. Слика нам даје утисак тоpline, енергије и постојаности. Овај теракота тон је топао, угодан како за око, тако и за кожу и зрачи снагом и топлином обележавајући блаженство. Гледајући слику осећамо постојаност, у мисли нам се увлачи самопоуздање, дарује нам храброст а изгледа као да нам сам уметник пружа

руку пријатељства. У доњем левом делу слике је звезда која зрачи чистином, свежином и добротом. Она је сјајна, блештава, невина и поштена. Подједнако зрачи у свим правцима и као да јој је жао што је тако мајушна па не може да обасја својом светлошћу и добротом целу васиону. У дну слике је једну планету пробио зрак светлости кроз сами центар спојивши се тако страшно да им се не наслућује скори раскид и растанак. А то је у ствари тај плес заљубљених у космосу.

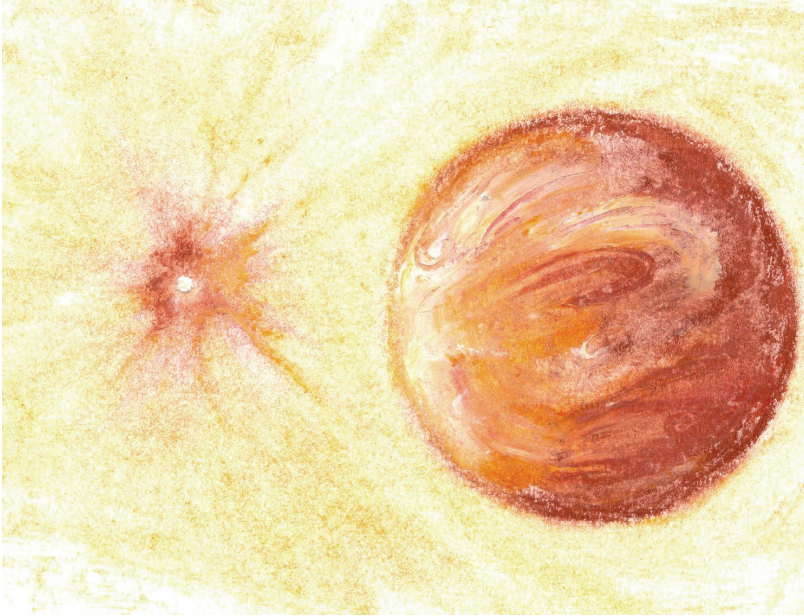
Слика 8. *Космички плес.*

У плавом несагледивом пространству ужарена небеска тела играју свој космички плес. Већина људи а вероватно и многи од вас сте се први пут са супротним полом зближили баш плесајући а након тога се и заљубили и на крају из те везе је настао нови живот. Што нам опет и ова слика показује да је у тесној вези са рађањем. У овом необичном плесу играју заједно планете и звезде. Можда је ово Венера коју повезујемо са појмом вечите младости, љубави и лепоте и почетак живота. Однос међу овим плесним играчима је деликатан, хармоничан, са пуно осећања. Велика уметничка дела, научна достигнућа и светски технички проналасци настали су само захваљујући надахнућу које поседује ова небеска богиња. Она је та која носи представу о плодности, о појму љубави и уопште о људским односима. Венера пресеца путању Сунцу и доноси нам космички плес божанске мушке и женске енергије.

Слика 9. Ружица.

Цвет је на овом платну спој неба и Земље, ваздуха и воде, мушког и женског. Због своје изузетне лепоте, облика и мириса, највише је употребљаван симболички цвет који симболизује потпуно савршенство, довршеност без грешке, душу, срце и љубав. Због везе са проливиеном крви, ружа често симболизује мистично поновно рођење – препород. Ова црвена ружа у провидној, стаклом, заштићеној пирамиди лута космосом, ширећи љубав, рађање и препород. Ова слика нас не може оставити хладним и равнодушним. У изнијансираном црвеном, космичком вртлогу све кипти од пожуде, страсти, срчаности, оптимизма, активности, комуникације и љубави. Мекане обле линије откривају романтичан, осећајан и „женски“ приступ животу. Као што је ружа Венере небеска путања Венере у геоцентричном систему који она пређе за осам година и приказује линије које спајају Земљу и Венеру у хелиоцентричном систему. Овакве небеске руже формирају такве путање које лепотом свог кретања не остављају равнодушним ни најскептичнијег. Безбојно, стаклена пирамида симболично говори о самом постанку живота о извору свега постојећег, али и о натпросечној интелигенцији. Боје нам казују да су ова небеска тела веома далеко и да се мирно крећу непрегледном васионом, али ипак дочаравају ту тајанствену енергију пуну страсти, врелине и животне снаге.

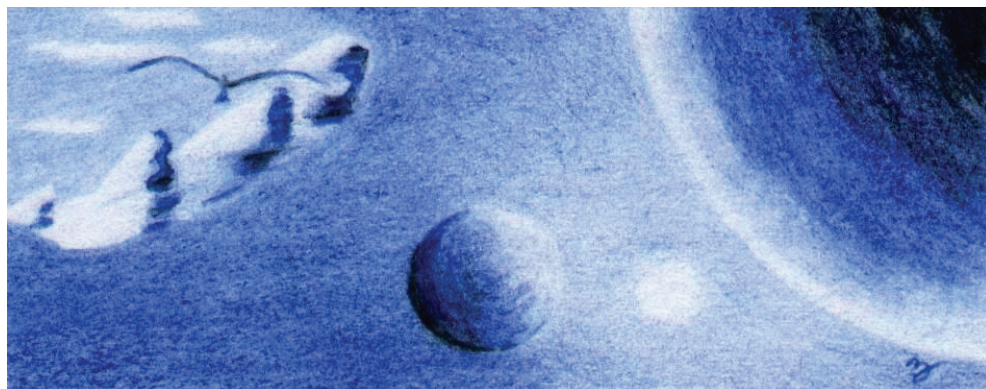

Слика 10. *Рођење.*

Поставља се питање: Ко је кога родио? Стиче се утисак да су сва небеска тела па и ова планета настале из једне тачке. Као да из ње извиру све силе свемира. Она је та која рађа и ствара нови живот. Саме боје нам говоре да је ту присутно топло светлеће Сунце које жари својом топлотом, окрепљује и активира стваралаштво и мудрост, али и нежност и широкогрудост. Боје су овде моћне. Оне лече. Пружају нам слободу, неустрашивост, живахност и чилост. Док гледамо слику оне се мешају у оку посматрача, слици дају топлину и омогућавају колористички склад. Њиховом ритмичношћу забележен је непоновљив тренутак насупрот сталним и трајним својствима света. Док ватрена, велика лопта лута, важи за симбол Христа, попут васкрслог ускршњег Сунца. Васкрсење је обнова живота, симбол неуништивости духа, животног зачетка и напретка на коме почива вера у Бога.

Нептуново плаветнило је последица мале количине метана које се налазе у његовој атмосфери. То плаветнило са Нептуна нам пружа бесконачност, дубину, бесмртност и мистику а доноси мудрост, интелигенцију, узвишеност и духовношћеност. Од сасвим светло плаве до тамне, модно плаве, чак и црне, осећа се прозирна атмосфера, која нам дочарава ваздушну удаљеност, мир и тишину. Бели таласи својом енергијом доносе чистоћу, мир и преданост. Они су без граница и свуда шире доброту, сигурност, моралност, чистоту и невиност. Снага пенушавих таласа се поштује, а то је точак замајац који представља успешан почетак ка позитивном смислу новог живота. Изнад тих таласа који носе савршенство, лебди упорни

галеб који има улогу да истражује. Овај галеб живи и храни се ваздухом небеских висина, стремећи увис. Његова невероватна снага омогућава човеку осмишљени говор и размишљање пре него што приступи реализацији неког дела. Онако како се птице својим перјем дижу у ваздух и тамо задржавају, тако се душа у телу издиже размишљањем и свуда се шири. Попут галеба и Зоран Симић воли да истражује небеска пространства, тежећи да открије идеални свет, али и да га на свој начин наслика и дочара широком аудиторјуму гледалаца.

Слика 11. *Нептунум.*

МАЈКА је велики симбол прапочетка ствари и заштићености, обнављања живота. Она је носећа, чуварна, тајновито безбедна, која дарује плодност, раст, храну. Лик ове жене, којој припадамо више него било којој другој жени, прати нас кроз дане нашег живота и испуњава нам детињство. Иако телесно одвојен од ње, човек никада није сам, јер се годинама храни њеном муком и преданошћу.

На оригиналној слици се не уочава јаје али по називу слике који је дао сам уметник можемо уочити симболе који уметника подсећају на његову мајку. Ту су набори хаљине коју је носила уметникова мајка, и које се сећа још из детињства, ту је и омиљени шешир који је стављала пред излазак у дуге шетње. Зоран осећа њене топле, меке, брижне и вредне руке на себи које су га неговале и подизале са пуно нежности. Његове усправне линије симболизују раст, подизање, развиће и огромну покретљивост коју има његова мајка, док валовите истичу њен благ, уздржан карактер са наглашеном елеганцијом и грациозношћу.

Ово јаје је у тами, у мајчиној утроби, па иако је нежно, крхко из њега се рађа нови живот. Као што пиле без ичије помоћи споља, када дође време, сопственим моћима разбије љуску и излази на светлост дана, тако и Христос сопственим снагама разбија окове гроба – смрти, васкрсава и доноси нови живот свима који верују у Његову реч и божанску моћ. И звезде у даљини су такође мајужне као и заматак живота. Осветљавају пут заметку и стварају

нови породични живот. Звезда која сија у тами представља симбол наде, истине и душе, отелотворује концепт божанске искре која се налази у сваком од нас. Њихова моћ представља борбу против таме и непознатог. Напукло јаје открива сталоженог и одлучног човека с јасним циљем што Зоран и јесте.

Слика 12. Мајка.

Он нема два истоветна решења, али његова мапа космичка и васељењска маштарија са богатом имагинацијом се свде на исто, на рађање. Овај планетарни низ слика је дефинитивно искорачио из равнине и плошности сликарског платна и запутио се слободно и необузвано у нови свет у нову авантуру. Из те изразито самосвојне имагинације произишао је ненадмашан вокабулар представа о новом животу који непрекидно тече и у временској и у просторној димензији. Оштрина поруке је убојита и доведена до једног изразито високог нивоа са кога делује својим пуним унутрашњим енергетским потенцијалима форми и колоризма. Ново, непредвиђено стање уметничког повратка у будућност, који спаја векове историје органског са вековима историје уметности, несебично сејање семена и клица духа у знаку нечег на путу незаборава. Зоран Симић чистог срца и чврстог ума, храбро открива и обнавља сликарство као усхићење и осећање, стојећи попут детета али и мага, сликара, широм отворених очију пред тајном космоса. Без дистинктне, све богатије и све дисциплинованије палете Зорана, били бисмо озбиљно осиромашени за полет, за издвојеност, за несвакидашње

приказивање рађања. Слика своју моћ приказује неочекивано а космички ритуал се следствено свему јасније и другачије предочава и уочава, отварајући огроман духовни и идејни простор истраживања. Велика хармонија ритуалног рађања у знаку је бескрајне лепоте и савршенства. Бурни експлозивни колоризам даје нам могућност за нова лутања космосом, а путање срца су испуњена радошћу, ницањем, новим животом и рађањем на најнеобичније начине.

Он живи и позива на живот. Засигурно представља посебност због своје оригиналности и непосредности. Његова порука се лако чита иако је изречена језиком необичних симбола и представља освежење вредно пажње. Широко отворен за једну врсту до усијања доведеног колористичког импресионизма који кроти чврстим и поједностављеним цртежима, успостављајући тако преко потребну равнотежу између прегрејаних емоција и одмереног рационализма, он настоји и најчешће успева да оствари убедљив, узбудљив и самосвојан ликовни израз. Мера даровитости коју испољава и количина неодољиве привлачности којом зраче његове слике, мора напросто да се гледа са много више оптимизма и већ заслужене вере. Та тајновитост слике, значењска поливалентност и отвореност, има карактер трајног позива на дијалог, на међусобно прожимање искуства аутора и посматрача. Посматрано формално – језички, ово сликарство осцилира између импресионизма и симболизма, или ако би дали можда прецизнију дефиницију – ово сликарство је засновано на јединству тих појмова. Импресија и симбол, израз као знак великог немира и фигурална компонента као носилац одређене симболичке структуре, уз снажну подршку боје, директне, чисте и слободне, сачињава то нераскидиво тројство ових слика. Свака слика је проблем за себе и према њој се креативна свест сликара односи више као као према субјекту него објекту којим себе потврђује. Слика слуги слици и живи њен живот исто онолико колико и слика брани интегритет сликара. Зато се она и мења, расте и преображава сагласно променама кроз које пролази и њен творац.

Литература

- Бидерман, Ханс: 2004, *Речник симбола*, Плато, Београд.
 Вујаклија, Милан: 1985, *Лексикон страних речи и израза*, Просвета, Београд.
 Гомбрих, Ханс Ернест: 1987, *Сага о уметности*, Лагуна, Београд.
 Политикин додатак: 1999. Култура – уметност – наука.
 Симић, Зоран: *Биографија*, необјављене белешке аутора слика.

COSMIC IN FINE ARTS OF ASTRONOMERS PhD ZORAN SIMIĆ

The paper presents a brief biography of PhD Zoran Simić. It describes the symbolism of his paintings related to the birth of the cosmos. The rich imagination of the artist presents us the birth of something beautiful. It is a natural act, an unforgettable experience and a pleasant start of a new life.